

T.C.

İZMİR KATİP ÇELEBİ ÜNİVERSİTESİ ATATÜRK EĞİTİM VE

ARAŞTIRMA HASTANESİ

İÇ HASTALIKLARI KLİNİĞİ

**Ankilozan Spondilitli hastalarda sigara kullanımı ve radyografik
progresyon arasındaki ilişkinin gözden geçirilmesi: Tek merkez deneyimi**

TIPTA UZMANLIK TEZİ

Dr. Sertaç Ecemiş

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Servet AKAR

İZMİR-2016

Ankilozan Spondilitli hastalarda sigara kullanımı ve radyografik progresyon arasındaki ilişkinin gözden geçirilmesi: tek merkez deneyimi

ÖZET

Giriş: Ankilozan spondilit (AS)

başlıca aksiyaliskeletitütanspondiloartrit grubu hastalıkların prototipidir.

Hastalığın en korkulan komplikasyonu yeni kemik oluşumudur.

Omurgada gözlenen bu yapısal değişiklikler spinal

mobilitede azalma ve sakatlıkla olandoğrudan ilişkisiyanında yaşam kalitesi için de belli basil

belirleyiciler arasında yer almaktadır. Ancak omurgada görülen bu tip

radyografik hasar lezyonlarının gelişimi ve ilerlemesinden sorumlu faktörlerin ortaya konulmasında

rolü olabilecek faktörler çok net olarak bilinmemektedir. Sigara kullanımı konusunda

da çelişkili olabilecek veriler olduğundan bu çalışmamızda sigarayanında spinal

yeni kemik oluşumu ile ilişkili olabilecek faktörlerin ortaya konulması amaçlanmıştır.

Gereçler ve Yöntem: Birimimizde spondiloartrit kohortunda modifiye New York

kriterlerine göre AS tanısı ile izlenen 279 (193 [%69] erkek ve ortalama yaş; 42.6 ± 12.2) hasta

çalışmaya alındı. Hastaların anteroposterior ve lateral lumbar ve lateral

servikal grafileri bağımsız iki araştırmacı tarafından MSASSS

sistemine uygun olarak değerlendirildi. Uyumsuz okumalar araştırmacılar tarafından consensus

oluşturularak nihai skorlamayı yapıldı.

Ayrıca grafileri herhangi bir lokalizasyonda sindesmotit varlığı açısından skorlandı.

Hastaların araştırma dosyalarından demografik ve sağlık davranışı (sigara kullanımı ve miktarı)

ile ilgili bilgileriyanında hastalık aktivitesi (BASDAI, ASDAS-CRP), fonksiyon (BASFI, HAQ,

BASMI) gibi klinik ve laboratuvar verileri elde edildi. Sindesmotit gelişimi ve MSASSS

skorları ile demografik ve hastalık verilerinin arasındaki ilişkinin analizinde Spearman's rho

katsayısı kullanıldı. Bahsi geçen radyolojik hasar lezyon gelişimi için bağımsız risk faktörlerinin tayiniinde logistic veya multivariate lineer regresyon analiz kullanıldı.

Sonuçlar: Sindesmo fitvarlığının tespitinde iki araştırmacı arasında iyi derecede ($\kappa=0.625$) ancak total mSASSS skorlamasında çok iyi derecede (ICC=0.947) uyum mevcut idi. Çalışma grubumuzda sindesmo fitvarlığı ile tek değişkenli analizlerde sigara içimi, yaş, cinsiyet, semptom süresi, eğitim düzeyi, artrit ve koksafemoral eklem tutulumu ilişkili idi. mSASSS skoru ile ayrıca HLA-B27 pozitifliği de ilişkilili bulundu. Ancak logistic regresyon analizinde; yaş, semptom süresi, eğitim düzeyi ile koksafemoral eklem tutulumunun sindesmo fit gelişiminin bağımsız şekil tahmin ettirdiği gözlemlendi. Bizim modellememiz sigara içiminin ayrıca semptom süresi ve eğitim düzeyi ile iyi derecede ilişkilili olduğu bulundu.

Sonuç: Bu çalışmanın sonuçları AS hastalarında spinal hasarın gelişiminde hastalık süresi ve kalça eklem tutulumu gibi bilinen hastalık ilişkili faktörlerin yanı sıra sigara içimi ve eğitim düzeyinin de rolü olabileceğinin düşündürmektedir. Ancak sigara içimi, yaş, eğitim düzeyi gibi ilişkili olabilecek diğer faktörleri nedeniyle bağımsız bir risk faktörü gibi görülmemektedir.

ABSTRACT

Background: Ankylosing spondylitis (AS) is the prototype of spondyloarthritis and is characterized by the predominant axial skeletal involvement. The most fearful complication of disease is new bone formation. The structural changes observed in axial skeleton were shown to be associated with decreased spinal mobility and disability. It is also one of the most significant determinants of quality of life. However, it is not clear the factors associated with the development of radiographic structural damage and progression of it. There is some contradictory data regarding smoking and syndesmophyte development. Therefore, the aim of the present study was to evaluate the factors possibly associated with the spinal new bone formation beside smoking.

Material and methods: In total 279 AS patients (193 [69%] male and mean age; 42.6 ± 12.2 years) classified according to the modified New York criteria in spondyloarthritis cohort followed up in our department was included in the study. Two independent readers scored the anteroposterior and lateral lumbar and lateral cervical X-rays. Discordant readings were resolved by the consensus of two readers. Additionally, the presence of syndesmophyte in any location was noticed. The data regarding demographic features and health-related behavior (smoking status and quantity), parameters related with disease activity (BASDAI, ASDAS-CRP) and function (BASFI, HAQ, BASMI) and laboratory results were obtained from research files. Spearman's rho coefficient was used for the relationship among the development of syndesmophyte/mSASSS scores and

demographic, disease related variables. Risk factors for structural lesion at issue was estimated by logistic regression or multivariate linear regression analysis.

Results: There is good agreement between two readers regarding the presence of syndesmophyte ($\kappa= 0.625$) and very good agreement for mSASSS scoring (ICC=0.947).

Beside smoking the presence of syndesmophyte was associated with age, sex, symptom duration, education level the presence of arthritis and coxofemoral involvement in univariate analysis. HLA-B27 positivity was only found to be related with mSASSS scores. However logistic regression analysis showed that age, disease duration, education level and the involvement of coxofemoral joint were significant independent predictors of syndesmophyte development. Our analysis also showed that there were good correlation between smoking and duration of symptoms and education level.

Conclusion: The results of the present study showed that spinal damage in AS patients could be associated with well-known risk factors like disease duration and hip involvement as well as smoking and education level. However smoking might not be independently predicting the syndesmophyte development probably due to close association of smoking with age and education level.

Keywords: AnkilozanSpondilit, Sigara, Radyolojik Progresyon , Sindesfomit, mSASSS